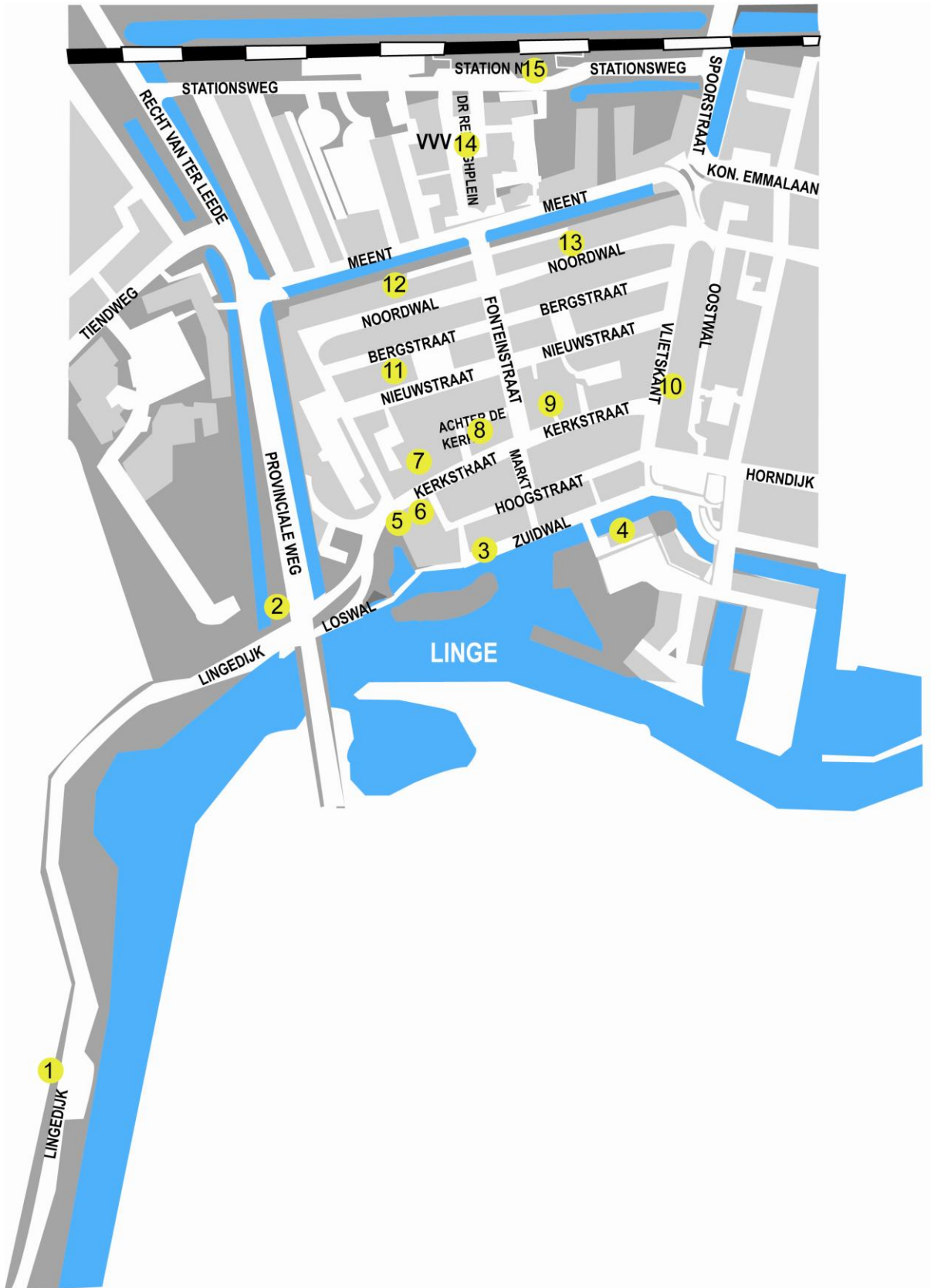

HISTORISCHE WANDELING LEERDAM

1. **Nationaal Glasmuseum**
Gebouwd in 1914 als woonhuis voor de directeur van de "Glasfabriek Leerdam" P.M. Cochius. T.g.v. het 75-jarig bestaan van deze glasfabriek werd dit pand ingericht als glasmuseum
2. **Wipwatermolen**
Voormolen van de polder Bruinsdeel en Hoog-Leerbroek. In 1940 buiten gebruik gesteld.
3. **Stadsmuur**
Van de muren die in vroegere jaren de stad omringden is slechts het gedeelte aan de zuidkant en een deel aan de westzijde bij Het Hofje bewaard gebleven. De rest is in de 19^e eeuw gesloopt. In 1738 zijn 3 torenwoninkjes gebouwd, ook wel muizentorentjes genoemd
4. **Glasblazerij**
Een herbouwde houtloods van de op het achterliggende terrein gelegen voormalige houthandel en timmerfabriek Varsseveld. Nu in gebruik bij de Glasblazerij Leerdam. In het pand worden demonstraties glasblazen gegeven.
5. **Poorthuis/Veerhuis**
Deze beide panden dateren uit de 17^e eeuw. Het Poorthuis heeft aan de voorzijde een klokgevel. Tegen het Veerhuis stond oorspronkelijk de in 1863 gesloopte veerpoort.
6. **Hofje van Mevrouw Van Aerden**
Gebouwd in 1770-1772 op de plaats waar vroeger het kasteel van Leerdam stond. Gesticht door Maria Ponderus, weduwe van pieter van Aerden.
7. **Poortje**
Een renaissance inrijpoort van een voornaam huis daterend uit de jaren tussen 1560-1575.
8. **Grote Kerk**
Een laatgotische kruiskerk met ingebouwde deels Romaanse toren. Gebouwd 13^e – 16^e eeuw. Gerestaureerd 1957–1960.
9. **Voormalig Stadhuis/Het Oude Raadhuis**
Herenhuis, mogelijk in oorsprong daterend uit de 17^e eeuw. Het was van 1832-1988 in gebruik als stadhuis. De klokkentoren is afkomstig van het in 1794 wegens bouwvalligheid gesloopte stadhuis aan de Markt.
10. **Galerie van Bernhard Heesen**
Daterend uit het derde kwart van de 19^e eeuw.
11. **Lutherse Kerk**
Gebouwd in 1838. A.g.v. de stichting van een glasfabriek in 1765 groeide de Evangelisch Lutherse gemeente aanzienlijk. Er woonden toen al meerdere Lutheranen in Leerdam die al voor 1758 diensten hielden.
12. **Rooms-Katholieke kerk**
Ingewijd 10 juni 1930. Architecten waren de Benedictijner pater Dom Paul Bellot en H.C. van de Leur.
13. **Voormalig slachthuis**
Gebouwd in de tweede helft van de jaren dertig van de 20^e eeuw met bescheiden Art Deco vormen.
14. **Kunstwerk op het Dokter Reilinghplein**
Ruim tien jaar geleden zijn op verschillende panden in de binnenstad van Leerdam lichtornamenten aangebracht, ontworpen door beeldend kunstenaar Han Goan Lim. De ornamenten beelden onder andere monumenten en glasmaestertekens uit.
15. **Oude Stationsgebouw**
Gebouwd in 1881-1883. Buiten gebruik gesteld in 1986.